

lyett. A konformista eleget tesz a törvénynek, és betartja a külső előírásokat. Bármilyen borús is a lelke, bármilyen kelletlenül ünnepli is az Urat, bármilyen fenntartásokkal él is Jézus szavával szemben, a szabályok gondos figyelembe tartása azt a látszatot kelti, s arról győzi meg őt magát is, hogy jó keresztény. A külső alkalmazkodás évszázadokon át pótolhatta a belső elkötelezettséget. A II. vatikáni zsinat után alaposan megváltozott a helyzet. Jó néhány pap vált bizonytalanná hivatásában. Azt kérdik, van-e jövője az egyháznak? Többnyire a zsinatot okolják tétova magatartásukért, holott ennek egyetlen magyarázata az, hogy azelőtt sem bíztak igazán az egyházban, sohasem kötelezték el magukat fenntartás nélkül az evangéliumnak. Nincs bennük öröm, bizalom és hála? Nem is volt soha, s a társadalmi támogatás hiányában nem palástolható többé tessék-lássék kereszténységük. A világiakat mélységesen fölkavarták az egyházban végbemenő drámai változások, vagy éppen a változások lassúnak vélt üteme. Ha azonban elkötelezettségük, föltétlen bizalmuk és keresztény derűjük az egyházi szervezet struktúráitól függ, akkor a hitet összetévesztették a külsőséges alkalmazkodással. A zsinat azokat zökkentette ki nyugalmukból, akik sohasem voltak biztosak a dolgukban, s a konformizmus struktúráinak felbomlása azt hozta felszínre, amit eddigelé maguk elől is rejtegettek. Nem tudják, hisznek-e még, holott talán nem is volt soha igazi hitük. Ez ügyben bizony alapos önvizsgálatot kell végeznie kivétel nélkül mindenkinek, aki a keresztény nevet viseli.

A keresztény derű készség arra, hogy ajándékként fogadjuk el, hogy cinizmus és infantilizmus nélkül szeressük meghasonlott és szétzilált világunkat. A szeretet tettek nélkül önámítás. Nem ünnepelhetjük az örömet úgy, hogy hátat fordítunk a világ folytonos szenvedéstörténetének. De hogyan sugárik át az öröm a szenvedésen, hogyan verifikálja Jézus Isten országának az örömhírét? „Az öröm, mely a pogány apró nyilvánossága volt, gigászi titka a kereszténynek — írja G. K. Chesterton. — Azon félelmetes valaki, ki betölti az evangéliumokat, mind ezen, mind más szempontból, toronymagasságra emelkedik minden gondolkozó fölé, ki magát nagyknak vélte. Heve természetes, csaknem ötletszerű volt. A régi sztoikusok büszkék voltak arra, hogy elrejtik könnyeiket. Ő sohasem rejtegette el. Ő naponkint megmutatta arcán a könnyeket, midőn a távolból szülővárosa felé tekintett. Valamit mégis rejtegetett. Komoly Übermenschek és császári diplomaták szoktak arra büszkék lenni, hogy megfékezik haragjukat. Ő sose fékezte haragját. Lelőkte a pénzváltók asztalát a templom fölépcsőin s megkérdezte az embereket, hogy akarják lelküket a kárhozottól megmenteni. Valamit mégis rejtegetett; volt e rettenthetetlen személyiségben mégis valami, amit féltékenységnek nevezhetünk. Volt valami, amit rejtegetett minden ember előtt, midőn felment a hegyre imádkozni. Volt valami, amit állandóan hirtelen hallgatással vagy viharos elzárkózással takart. Volt valami, mit megmutatni még az Istennek is nagy feladat volt, midőn köztünk járt a földön. Úgy tartom, lelkének derűje volt az.”

Irodalom: Vezérfonálként szolgált A. M. Greeley: *The Jesus Myth*, Garden City 1973. című könyve. Ezenkívül: G. Bornkamm: *Jésus von Nazareth*, Stuttgart 1971. — J. Jeremias: *Die Gleichnisse Jesu*, München 1969. — E. Noelle-Neumann: *Herder Korrespondenz* 28/1974./41–47. o. — G. K. Chesterton: *Igazságot*, Budapest é.n. (1920.) — M. J. Rouet de Journel: *Enchiridion Patristicum*, Freiburg 1937.

PABLO NERUDA VERSE

Chile partjain

*Mindig látom a dermedt partokat,
a mocskos habok dühödt ostromát:
tajtékozó árjuk szikláidra csap,
s a metsző kín szagát, gyötör tovább;
fönt a kopár domb mozdulatlan áll,
s pokoli bástyaként börtönbe zár.*

BALÁSSY LÁSZLÓ fordítása